

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Decimvm. De calumniis in Societatem primo saeculo iactatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

CAPVT DECIMVM.

De calumniis in Societatem primo sæculo iactatis.

T Vrbas, proscriptiones, exilia (pauca de multis) primi sæculi ha-
 tenus qui legerit: is quasi vulnera quædam, is plagas cogitet ma-
 gno intentatas corpori, nullo non genere armorum; sed corpori, anno
 iam centesimo aequè viuio vegetoque per damna, per cædes: is scopum
 cogitet omnibus maleolorum telis expositum vndique, vndique impet-
 titum; sed integrum adhuc illæsumque anno sæculari, & non nisi cir-
 cumfusis vndique telis nobilem. Illa quidem validis sæpè lacertis ex-
 cussa sunt, & magnâ nocendi vi ac voluntate; vano tamen conatu: vel
 fracta resilière, vel decidère irrita; vel siquæ plagam facere visa, non du-
 rauere. O qui in fasciculum colligeret tela omnia, seræque exhiberet
 posteritati! conuitia, inquam, iactatasque p̄imo sæculo in Societatem
 contumelias atque calumnias! agnoscerent posteri, inprobiorum odia
 decora fuisse maiorum, suasque & ipsi verterent in laudes. Nimirum
 transmissa ex hostili acie tela seruantur inter monumenta paternæ for-
 titudinis, & exomant atria: quantò magis si aduerso fuerint excēpta
 pectore, si lorica perforarint, si galeam ruperint casto vulnere? non
 inania interim periculi signa, gloriæ trophæa. Et nobis sanè an non iu-
 stiùs, quàm suos recenser Nobilitas titulos, calumniarum seriem propo-
 nere liceret? tamquam parentum titulos; non tantum non pudendos
 posteris, sed gloriosos? Verùm immensus foret labor vel perstringere
 summam, & ambitiosa narratio. densius ruente pluuiâ & hibernâ gran-
 dine, tela isthæc incubuere. Qui æstuante pelago affilientes in marinas
 rupes numerauerit fluctus, calumniarum ille velut fluctuum in nos as-
 surgentium numerum speret comprehendere. Quæ enim rerum no-
 strarum pars mansit intacta? Inde à primo exortu, toto decursu sæculi
 (obite Regna, lustrate Prouincias, excutite Annales) quidquid à Socie-
 tate vlllo modo profectum est, quidquid vel nomine tenus ad eam per-
 tinuit, nonne sædissimè traductum est? Auctor ipse, nomē Societatis
 I E S V, communis habitus, Regulæ atque instituta, regimen, mores,
 libri, doctrina, scholæ, conciones, omnia in acerbissimas criminatio-
 nes vocata. Explosa noua hæc Religio, tam superbo I E S V nomine,
 sine habitu sibi proprio, Pontifici singulari voto consecrata. Contempta
 votorum simplicium vincula, quæ solui possent. Irrisâ paupertas, tam
 sumptuosis scilicet nixa templorum ædificiis, & tam splendido sacrorum
 apparatu. Tyrannica dicta est cæca Obedientia; comparata à Poly-
 carpo Turcicæ Moscouiticæque parendi necessitati. Gratuita Sacramen-
 torum aliarumque functionum administratio, appellata turpissimus
 quæstus. Sæpiùs in suspensionem hæresis adducta doctrina, multisque
 seuerè examinata quæstionibus. Scholæ iuuentutis corruptela nuncu-
 patæ; conciones, seditiosæ plebis irritamenta, & turbarum pabula. To-
 ta regendi ratio dicta politica, per similes Machiaueli instituta, atque
 istiusmodi è fontibus petita. Simulatione, hypocrisi, perfidiâ plena
 esse

*Imnumera
calumnia
sunt primi
sæculi:*

*breuis ea-
rum series.*

*In Histor.
Ordi. Iesuit.
p. 44. & 151.
apud Ste-
uarium.*

esse omnia. Doctrinæ probitatisque opinione fucum fieri incautis mortalibus. his duobus præclaris in speciem atque ad ostentationem fulcimentis tantam illam niti molem. sed reuerà nec doctos esse, nec probos: qui sæpè maligno, sæpè stolido & imprudenti, semper importuno consilio (quoniam se ingerunt) publicas res turbent. Affectare interim regnum quoddam litterarium intolerabili ambitione: tinctos leuiter, nec nisi primoribus labris multa degustasse, ex quibus solidè teneant nihil. Imò iam ita velle credi, quòd non aliud Musis sacrarium sit, non aliud humanæ diuinæque sapientiæ adytum, præter sua Collegia: ex istis officinis prodire disciplinas omnes meliore cultu. Denique quidquid agant, falsa multa vt sint, quæ in eos inimici fingunt nimis immania; vitia nonnulla vt euadant, de quibus insimulantur, suspensionem certè vitiorum euafuros numquam. Auaritiæ, superbiæ, ambitionis illorum nomini æternam adhæsuram infamiam, & tot firmatum causis publicum odium.

Hæc aliaque id genus sexcenta, acri digna Philippicâ, non hac simplicitate narrationis, quoties à Richeomio, Argentio, Gretsero, Contzenio, Garasio, Forero, Schondoncho, Costero, Scribanio, aliisque innumeris è nostrâ Societate, multarum palmarum hoc in stadio athleticis, victa iugulataque fuere? quoties ab extraneis, veritatis non minùs quàm nominis nostri perstudiosis, Francisco Montano, Montholono, Steuartio? vt Principes ac Reges, vt Cardinales atque Pontifices omittam, scriptis litteris causæ nostræ maximos patronos. Quòd si tamen miratur aliquis, toties hæc & à tam variis obiecta fuisse, tot libellis famosis sparsa, persuasa creditaque etiam subinde viris rerum minimè ignaris; is profectò miretur potiùs, & prodigio simile agnoscat, centum annorum spatio, in tantâ malevolentia peruestigantium ac scrutantium singula, etiam abdita ac domestica quæque, centum, inquam, annorum spatio nihil fuisse allatum, quod Magistratibus, quod Principibus, quod Regibus faceret fidem; nedum Societatem hanc *pestilentem esse sectam, exitialem factionem*, vt aduersarij toties iactauere. quam insigni suo cum dolore, vno tantùm sæculo tam latè diffusam vident, tot receptam viribus, tot auctam Collegiis, tot votis expetitam denuò, vnde priùs fuerat expulsa. Miretur potiùs, nos toto iam sæculo, veluti inter sacrum & faxum (quod aiunt) positos; inter extrema atque disuncta hominum hinc beneuola studia, illinc malefica odia, medios fluctuasse semper erectos; ac veluti geminâ lance libratos atque suspensos: cum alij miris nos laudibus efferrent in cælum, alij in ima Tartari maledictis criminibusque deuoluerent: atque eodem tempore his videremur fumine execrabilis, illis verò amabiles etiam admirabilesque. ad expressam Seruatoris similitudinem, de quo eodem tempore alij dicebant, *Quia bonus est*; alij verò, *Non, sed seducit turbas*.

Mirum
has inter
ita floruisse
se Societatem.

Ioan. 7.

Hominum generi quid facias? tam sanctum nihil est quod vellicare malignitas non possit. vel in suspensionem adduxisse est satis, vt speratum inde fructum impediatis. In confinio quodam virtutes ac vitia posita sunt. rectum earum tenere cursum, neutram vt in partem declines, quemadmodum difficile est, ita eas à vitiis inter se discernere cuiuslibet sanè

fanè non ita pronum. maleuolus autem discernet numquam in eo, quem oderit: trahet omnia in alimentum liuoris sui, & rectissima quæque pessimum detorquebit in sensum. Iamdudum, neque hoc tantum sæculo, casta in Deum fides, fatua credulitas dicta est; Religio pietasque, stulta superstitio; & Christiana animi demissio, ignauia abiectioque. Iamdudum est, quòd incorruptam iustitiam, traducunt nomine exosæ seueritatis; prudentiam, fraudis astutiæque; fortitudinem, reuerentiam; temperantiam, simulationis atque hypocrisis: dudum, inquam, & ex illo tempore, quo attributa vitii nomina virtutum; non affinia tantum, sed planè contraria.

Ecclesiã nascente, Christiana Religio quoties ab Ethnicis contumelioso vocabulo *superstitio exitialis*, quoties *noua atque malefica* est appellata? cur probro vertitur, eadem ab hæreticis improbisque tulisse cognomina Societatem? *Christianum hominem* (Tertulliani *verba sunt) quoties *omnium scelerum reum; deorum, Imperatorum, Regum, morum, natura totius inimicum existimantur*? An non iisdem hoc sæculo appetiti contumeliis Iesuitæ? quòd hostes Numinis, quòd Regum interfectores, Vniuersitatum furia atque exitium, humanarum diuinarumque legum hostes, porta orbis terrarum? Nõne & olim, eodem Tertulliano teste, *prætexuere ad odij defensionem, illam quoque vanitatem, quòd existimarent, omnis publicæ cladis, omnis popularis incommodi, Christianos esse causam? Si Tiberis ascendit in mœnia, si Nilus non ascendit in arua, si terra mouit, si fames, si lues, statim Christianos ad leonem.* An non similia hoc sæculo in Iesuitas iactata? Si bello arsit Germania, si classicum insonuit in Galliã, si Regem amisit Lusitania, si afflicta Catholica Religio in Transiluania, si decreta in Catholicos supplicia in Angliã, si motus in Scotiã, si turbæ in Poloniã, Sueciã, nostroque Belgio; nõne statim Iesuitas in exsilium, in malam crucem? Iesuitas bellorum omnium inceptores, omnium turbarum auctores, incendiolorum, populationum, publicarum omnium calamitatum architectos, quæ usquam totã Europã desæuierunt. Illi nimirum, vt non nemo dixit, Pandora

*Iisdem se-
re calum-
nis appe-
titi veteres
Christiani:
Tacit. l. 1. 5.
Sueton. in
Neron. c. 16.
* In Apolog.
cap. 2.*

Ibid. cap. 40

*Monthon
Plaidoye,
blasme 4.*

Verum, post Seruatoris exempla, quid miramur? *Si patrem familias imò & Beelzebub vocauerunt, quantò magis domesticos eius?* Improborum con-

*CHRISTVS
ipse:
Math. 10.*

uitia ne diuina quidem Sapiencia euasit. mira eius stupendaque facta in præstigias uerterunt, virtutes in manifesta crimina & probra. Cæsari pendendum vectigal suaserat, & ipse penderat: reus tamen agitur contemptæ Cæsareæ maiestatis. Fugâ se subduxerat conatibus populi uolentis eum rapere & facere Regem: accusatur nihilominus Regni affectati. Deum inter atque homines pacis arbiter uenerat, pax ipse æterna hominum, & princeps pacis: factiosus tamen, seditiosus, turbulentus dicitur. Ex obsessis corporibus abigebat dæmones: ore blasphemus à dæmone. Dicto factoque temperantiam docebat & frugalitatem: non effugit tamen, quin helluo & ebriosus, & vini potator haberetur. Qui vitam traduxerat innocentissimam, *benefaciendo & sanando omnes*, instar nocentissimi latronis iudicatur in Curia, à sacro profanoque damnatur magistratu; & duorum ipse latronum medius, ueluti eorum sceleratissimus, infami crucis supplicio tollitur è medio, tamquam indignus uitâ uitæ auctor.

Et miratur aliquis impeti, traduci, vexari Societatem IESV? Cur exciderunt animo diuina oracula? *Beati estis cum maledixerint uobis, & persecuti uos fuerint, & dixerint omne malum aduersum uos mentientes, propter me: gaudete, & exultate, quoniam merces uestra copiosa est in celis. sic enim persecuti sunt Prophetas, qui fuerunt ante uos.* sic sanctissimos Religionum Fundatores, Benedictum, Norbertum, Dominicum, Franciscum, eorumque cæterus Religiosissimos; eisdemque obiecere criminationes, ut ex D. Thomâ ac D. Bonauenturâ doctissimo Commentario Gretserus noster ostendit. Non descendimus primi in hæc certamina: per ista dudum ante nos illi transiêre. Quod si IESV nomen impendentium nobis quoque Dei causâ calamitatum omen est, ut antè dicebamus; quæ materia querelarum, quod famæ detrimentum est, si durius subinde immitiusque agitatur? In hereditarium istud onus cum nomine uenimus. illud illud nomen est, quod etiamnum improbis odio est atque terrori. in illud diriguntur hæreticorum tela, quæ Sociorum latere atque obiectu excepta sunt. Nec solus olim IESVS in crucem actus, sed & nomen eius; nunc quoque quidquid hoc nomen gerit, mundi odium est, & crucis instar exosum.

Age ergo, ne *defatigare deficiens animis*, generosa Societas, unius sæculi procellas impetusque iam experta, simul & tutelam Numinis. Adspice *in auctorem fidei & consummatorem IESVM.* illum *si persecuti sunt, & te persequentur.* Cur alia tua sit quam Domini fors? cur alia quam Christianorum ueterum ac Religiosorum? IESV nomen tibi proprium si sumpstisti cum tantâ maleuolorum obtrectatione, eo pretio emisse te crede magnificum illud *pro nomine IESV contumeliam pati.* Istud Origenis tibi scriptum puta: *Qui amicitias expetit IESV, multorum sibi sciat inimicitias tolerandas: licet VLTIMI MERITI SIS in Ecclesiâ; tamen hoc ipso, quia ad IESVM pertines, impugnaberis.*

Ioan. 6.

Ioan. 19.

Luc. 23.

Matth. 12.

Luc. 2.

Ioan. 7.

Matth. 11.

Matth. 5.

Et alij Ordines Religiosi ante nos:

In Append. ad Refutat. Histor. Ordin. Iesuit.

Capite I. huius Libri.

non ergo mirum, si & IESV Societas.

Hebr. 12.

Ioan. 15.

Homil. 11. in Iosue.